

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi eläkesäätiölain ja vakuutuskassalain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan eläkesäätiölakia ja vakuutuskassalakia muutettaviksi. Lakeihin tehtäisiin uudesta kirjanpitoaista johtuvat tarkistukset.

Ehdotetut muutokset koskevat pääosin tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja. Molemmissa lakiehdotuksissa on lueteltu ne kirjanpitolain säännökset, joita ei sovelleta eläkesäätiöihin eikä vakuutuskassoihin. Mainittuja säännöksiä korvaavat säännökset ehdotetaan sisällytettäväksi eläkesäätiölakiin ja vakuutuskassalakiin.

Voimassa olevaan eläkesäätiölakiin ja vakuutuskassalakiin sisältyy eräitä kirjanpitolain kanssa päällekkäisiä säännöksiä, jotka ehdotetaan samalla poistettaviksi.

Lisäksi lakeihin ehdotetaan kirjattavaksi eräitä tähän saakka voimassa olleita sosiaali- ja terveysministeriön määräyksiä, joiden on katsottu kuuluvan lakiin.

Ehdotetut lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 31 päivänä joulukuuta 1998.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Eläkesäätiölain (1774/1995) 5 luvussa säädetään eläkesäätiön tilinpäätöksestä. Lisäksi eläkesäätiön kirjanpidossa ja tilinpäätöksen laadinnassa noudatetaan kirjanpitolakia, jollei eläkesäätiölaista tai sen perusteella sosiaali- ja terveysministeriön antamista eläkesäätiötoiminnan erityisluonteesta johtuvista määräyksistä muuta johdu.

Uusi kirjanpitolaki (1336/1997) tuli voimaan 31 päivänä joulukuuta 1997. Merkittävä osa uuden kirjanpitolain muutoksista verrattuna aikaisempaan vuodelta 1973 olevaan kirjanpitolakiin (655/1973) koski tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja. Laki on yleislaki, joka sisältää perussäännökset kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä. Lain tavoitteena on, että kirjanpitovelvollisten tarjoama tilinpäätösinformaatio on perusteiltaan mahdollisimman yhdenmukaista ja vertailukelpoista keskenään.

Esityksessä ehdotetaan eläkesäätiölakiin tehtäväksi kirjanpitolakiin tehdyistä muutoksista johtuvat muutokset. Lisäksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi eräitä sellaisia säännöksiä, jotka nykyisin ovat sosiaali- ja terveysministeriön määräyksissä. Näitä säännöksiä vastaavia säännöksiä on esimerkiksi kirjanpito-laissa ja vakuutusyhtiölaissa (1062/1979), mistä syystä ministeriön määräyksissä olevien mainittujen säännösten kirjaaminen lakiin on perusteltua.

Voimassa olevassa eläkesäätiölaissa ei ole nimenomaista viittausta kirjanpitolakiin. Eläkesäätiölakiin ehdotetaan sisällytettäväksi viittaus kirjanpitolakiin ja kirjanpitoasetukseen (1339/1997). Eläkesäätiölaissa ehdotetaan myös lueteltaviksi ne kirjanpitolain säännökset, joita ei sovelleta eläkesäätiöön ja joita korvaavat säännökset on kirjoitettu vastaavasti eläkesäätiölakiin.

Eläkesäätiölaista ehdotetaan lisäksi poistettaviksi eräitä kirjanpitolain kanssa päällekkäisiä säännöksiä.

Vastaavalla tavalla ehdotetaan myös

vakuutuskassalain (1164/1992) 6 luvun vakuutuskassojen tilinpäätöstä koskevia säännöksiä muutettaviksi.

2. Esityksen vaikutukset

Esityksen tavoitteena on sopeuttaa eläkesäätiölaki ja vakuutuskassalaki uuteen kirjanpitolakiin. Esitys yksinkertaistaa tilinpäätössääntelyn rakennetta ja helpottaa siten eläkesäätiöiden ja vakuutuskassojen tilinpäätösten laatimista.

Esityksellä ei ole organisatorisia eikä merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Esityksestä aiheutuu eläkesäätiöille ja vakuutuskassoille vähäisiä taloudellisia vaikutuksia niiden joutuessa tekemään muutoksia kirjanpitojärjestelmiinsä.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Eläkesäätiöyhdistykselle ja Vakuutuskassojen Yhdistykselle varattiin tilaisuus valmistelun kuluessa esittää kannanottonsa.

4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Tasavallan presidentti on 9 päivänä loka-kuuta 1998 antanut eduskunnalle esityksen laiksi Vakuutusvalvontavirastosta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 163/1998 vp) Mainitussa esityksessä ehdotetaan eräiden sellaisten säännösten muuttamista, joihin ehdotetaan muutoksia myös tässä esityksessä. Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriössä valmistellaan parhaillaan vakuutusyhtiölakiin muutoksia, jotka johtuvat uudesta kirjanpito-laista. Näitä muutoksia koskeva hallituksen esitys tullaan antamaan syyskuudella 1998. Edellä mainituissa hallituksen esityksissä ehdotetut muutokset tulisi ottaa huomioon tätä hallituksen esitystä eduskunnassa käsiteltäessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1.1. Eläkesäätiölaki

37 §. Voimassa olevan 37 §:n 3 momentin mukaan eläkesäätiön kirjanpidossa on noudatettava sen estämättä, mitä muualla laissa säädetään, eläkesäätiölain 5 luvun säännöksiä ja sosiaali- ja terveysministeriön antamia vakuutustoiminnan erityisluonteesta johtuvia määräyksiä. Ehdotetussa *1 momentissa* on mainittua voimassa olevaa lainkohtaa vastaava säännös täydennettynä viitauksella 31 päivänä joulukuuta 1997 voimaan tulleeseen uuteen kirjanpitolakiin ja kirjanpitoasetukseen. Lisäksi nykyisestä lainkohdasta ehdotetaan poistettavaksi maininta sosiaali- ja terveysministeriön antamista määräyksistä.

Pykälän *2 momentissa* luetellaan ne kirjanpitolain säännökset, joita ei sovelleta eläkesäätiön tilinpäätökseen. Säännöksiä ei voida soveltaa osittain siitä syystä, että eläkesäätiöiden taseessa ei ole vastaavia taseeriä kuin muiden kirjanpitovelvollisten taseissa ja osittain niiden toiminnan erityisluonteesta johtuen.

Voimassa oleva 1 momentti siirretään ehdotuksen mukaan uuden 37 a §:n 1 momentiksi.

Nykyistä 2 momenttia vastaava säännös tilinpäätöksen sisällöstä on kaikkien kirjanpitovelvollisten osalta kirjanpitolain 3 luvun 1 §:n 1 momentissa, mistä syystä eläkesäätiölain vastaava säännös voidaan poistaa.

Voimassa olevan 4 momentin poikkeussäännös ehdotetaan tarpeettomana poistettavaksi.

37 a §. Nykyinen 37 §:n 1 momentti on siirretty ehdotuksessa uuden 37 a §:n *1 momentiksi*.

Pykälän *2 momenttiin* ehdotetaan konsernitilinpäätöksen laatimista koskevaa säännöstä. Momentti vastaa nykyisen 37 §:n 2 momentin kahta viimeistä lausetta. Mainitun voimassa olevan momentin ensimmäinen lause poistetaan tarpeettomana, koska lainkohta on päällekkäinen kirjanpitolain 3 luvun 1 §:n 1 momentin kanssa.

38 §. Pykälän *1 momentti* sisältää kirjanpitolain 3 luvun 1 §:n 3 momenttia vastaavan säännöksen siitä, että tilinpäätösasiakirjojen on oltava selkeitä ja tilinpäätöksen on

muodostettava yhtenäinen kokonaisuus. Tuloslaskelman ja taseen laatimisessa noudatettavat kaavat, liitetietojen sekä toimintakertomuksen tarkempi sisältö ja tase-erittelyt sekä liitetietojen erittelyt määräytyvät esillä olevan luvun, kirjanpitoasetuksen 2 luvun ja 5 luvun 2—4 §:n sekä näiden nojalla annettavien määräysten perusteella.

Pykälän *2 momentiksi* ehdotetaan kirjanpitolain 3 luvun 2 §:n 2 momentin korvaavaa säännöstä, jonka nojalla asianomaisen ministeriön päätöksellä voitaisiin tilinpäätöksen laatimista koskevista säännöksistä poiketa siinä tapauksessa, ettei oikeaa ja riittävää kuvaa voida varmistaa liitetiedoissa annettavan lisäinformaation avulla.

Voimassa olevan 2 momentin säännös ehdotetaan tarpeettomana poistettavaksi. Momentti on päällekkäinen kirjanpitolain 3 luvun 1 §:n 2 momentin kanssa.

Voimassa oleva pykälän 1 momentti siirretään *3 momentiksi*.

Voimassa olevan 3 momentin säännökset ehdotetaan siirrettäviksi uuteen *4 momenttiin*. Uudessa momentissa säädettäisiin lisäksi asianomaisen ministeriön oikeudesta myöntää eläkesäätiön hakemuksesta poikeus säädetystä tilinpäätöksen antamisajasta.

39 §. Voimassa olevassa 41 §:ssä säädetään eläkesäätiön velvollisuudesta antaa toimintakertomuksessa tietoja myös sellaisista eläkesäätiön tilan ja toiminnan arviointia varten tärkeistä seikoista, joista ei ole tehtävä selkoa tuloslaskelmassa tai taseessa. Pykälän säännös ehdotetaan siirrettäväksi 39 §:n *1 momenttiin*.

Pykälän *2 momentissa* on lueteltu ne tiedot, jotka on annettava eläkesäätiön tuloslaskelmassa tai taseessa taikka niiden liitteenä. Pykälän voimassa olevan 1 momentin 1 kohdassa edellytetään tietoa eläkesäätiön omistamista osakeyhtiöiden osakkeista ja osuuksista eriteltyinä. Tämän kohdan säännökset ehdotetaan siirrettäviksi 2 momentin *1 ja 2 kohtaan* siten, että *1 kohdan* perusteella olisi ilmoitettava eläkesäätiön omistamat työnantajayritysten osakkeet tai vastaavat osuudet ja *2 kohdan* perusteella vastaavasti toisten yhtiöiden osakkeet tai vastaavat osuudet.

Momentin *3 kohdan* mukaan taseessa tai sen liitteenä olisi ilmoitettava myös sijoitusomaisuuteen kuuluvien velkakirjojen käy-

pä arvo, taseen kirjanpitoarvo ja korkosääntöön tai hankintamenoon kirjatut, velkakirjojen hankintameno ja nimellisarvon erosta syntyneet, tuloutetut korot sen mukaan eriteltyinä kuin asianomainen ministeriö määrää. Vastaava säännös sisältyy sosiaali- ja terveysministeriön voimassa oleviin määräyksiin. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintahinnan erotuksen jakosotus kirjataan ministeriön määräysten mukaan korkotuottojen lisäykseksi tai vähennykseksi arvopaperin juoksuaikana. Samoin esimerkiksi indeksiin sidotun lainan tuotto voidaan tietyin edellytyksin kirjata tilikauden tuotoksi ja hankintameno lisäykseksi. Taseen liitetietoina tulisi ilmoittaa kyseisiä eritä koskevat tuloutetut erät, hankintamenoon tehdyt lisäykset sekä käyvät arvot, jotta varmistettaisiin oikeiden ja riittävien tietojen saaminen.

Momentin 4 kohdan mukaan taseen liitetietoina on esitettävä myös työnantajilta olevat velkakirja- tai muut saamiset sen mukaan eriteltyinä kuin asianomainen ministeriö tarkemmin määrää. Liitetiedon tarve liittyy erityisesti eläkesäätiölain 144 §:n siirtymäsääntöön, jonka mukaan vapaaehtoisia lisäetuksia myöntävien eläkesäätiöiden tai osastojen ennen 1 päivänä huhtikuuta 1991 työnantajille antamille lainoille ei vaadita vakuutta. Tämän ajankohdan jälkeen myönnettyillä lainoilla on oltava vakuus lain 5 §:n mukaan.

Voimassa olevan 40 §:n säännökset siirrettiin momentin 5 kohtaan. Säännöstä, jolla määritellään eläkesäätiön hallintoelinten jäseniin rinnastettavien henkilöiden piiriä, ehdotetaan samalla täsmennettäväksi.

Momentin 6 kohdan mukaan eläkesäätiön olisi annettava tiedot sen antamista panteista ja velan vakuudeksi annetuista kiinnityksistä sekä vastuusitoumuksista. Säännöksellä täydennetään kirjanpitoasetuksen 2 luvun 7 §:n vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevia säännöksiä.

Voimassa olevan pykälän 2 kohta ehdotetaan poistettavaksi, sillä se on päällekkäinen kirjanpitoasetuksen 2 luvun 2 §:n 1 ja 4 kohtien säännösten kanssa.

40 §. Ehdotetussa uudessa 40 §:ssä määritellään, mitä eläkesäätiön tilinpäätöksessä tarkoitetaan käyttöomaisuudella, sijoitusomaisuudella ja rahoitusomaisuudella. Voimassa olevaan lakiin ei sisälly mainittuja määritelmiä, vaan ne on sisällytetty ministeriön antamiin eläkesäätiön kirjanpitoa ja ti-

linpäätöstä koskeviin määräyksiin. Käsitteiden sisältö vastaa määräyksissä olevia määritelmiä.

Eläkesäätiön käyttöomaisuutta ovat 1 momentin mukaan pysyvään käyttöön tarkoitettut arvopaperit, kiinteistöt ja muu vastaava omaisuus.

Sijoitusomaisuus sisältää 2 momentin mukaan eläkesäätiön varojen sijoittamiseksi tai sijoitusten turvaamiseksi hankitun sijoitusomaisuuden. Tähän voi sisältyä kiinteistöjä ja kiinteistöosakkeita, muita osakkeita tai osuuksia, rahoitusmarkkinavälineitä, osuuksia yhteissijoituksissa tai muita vastaavia sijoituksia.

Rahoitusomaisuutta ovat 3 momentin mukaan rahat, saamiset ja tilapäisesti muussa muodossa olevat rahoitusvarat.

Jos hyödyke on käytöltään jaettu, se jaetaan 4 momentin mukaan eri omaisuusryhmiin käyttötarkoituksesta saadun jakosuhteen perusteella.

40 a §. Ehdotetussa uudessa 40 a §:ssä säädetään korkomenojen aktivoimisesta. Säännös vastaa kirjanpitolain 4 luvun 5 §:n 3 momenttia. Eläkesäätiön kirjanpidossa ei ole pysyvien vastaavien käsitettä, mistä syystä säännös on kirjoitettu eläkesäätiöläkiin käyttöomaisuutta koskevana. Eläkesäätiö voisi säännöksen mukaan lukea käyttöomaisuuden hankintameno myös omaisuuden valmistamisen rahoittamisesta aiheutuvia korkomenoja siltä osin kuin ne liittyvät sen valmistusaikaan. Aktivoimismahdollisuus rajoitetaan kuitenkin sellaisiin tapauksiin, joissa korkomenojen ja kiinteiden menojen osuuden yhteismäärä on olennainen hankintameno nähdessä.

Pykälän 2 momentissa säädetään arvopapereiden luovutusjärjestyksen määrittämisestä. Säännös vastaa periaatteiltaan uuden kirjanpitolain 4 luvun 5 §:n 4 ja 5 momenttia, jotka eivät sellaisenaan sovellu eläkesäätiön tilinpäätökseen siitä syystä, että eläkesäätiöläki ei ole vaihto-omaisuutta. Tämän sijasta on sijoitusomaisuutta.

41 §. Pykälässä on säännökset saamisten, arvopapereiden, eläkevastuun ja muiden velkojen arvostamisesta eläkesäätiön taseessa. Arvostamissäännökset ovat sisällyneet sosiaali- ja terveysministeriön kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskeviin määräyksiin.

Saamiset arvostetaan pykälän 1 kohdan mukaan nimellisarvoon, joka voi olla enintään saamisten todennäköinen arvo.

Rahoitusomaisuuteen kuuluvat arvopaperit

ja muut sellaiset rahoitusvarat arvostetaan 2 kohdan mukaan hankintamenon suuruisina. Jos mainittujen rahoitusvarojen käypä arvo on tilinpäätöspäivänä hankintamenoa alempi, ne arvostetaan käypään arvoon.

Eläkevastuu merkitään eläkesäätiön taaseeseen 3 kohdan mukaan siten kuin 43 §:ssä säädetään. Lisäksi eläkevastuun laskeamisessa on otettava huomioon ministeriön asiaa koskevat määräykset.

Muut velat arvostetaan 4 kohdan mukaan nimellisarvoon. Jos velka on sidottu indeksiin tai muuhun vertailuperusteeseen, velka arvostetaan muuttuneen vertailuperusteen mukaiseen nimellisarvoa suurempaan arvoon.

Pykälän 2 momentissa säädetään saamia ja rahoitusomaisuutta koskevan kulukirjauksen oikaisemisesta.

41 a §. Uuteen 41 a ja 41 b §:ään ehdotetut säännökset ovat suurelta osin jo nykyisin voimassa ministeriön eläkesäätiöille antamissa tilinpäätöstä koskevissa määräyksissä.

Ehdotetun 41 a §:n 1 momentissa on säännökset sijoitusomaisuuden, käyttöomaisuuden, rakennusten ja muiden pitkävaikutteisten menojen sekä kaluston hankintamenojen jaksottamisesta, arvonalennuksista ja kulukirjauksen oikaisemisesta. Säännökset sisältävät mahdollisuuden jättää käyttöomaisuuden tai saamisten tilapäinen arvonalennus kirjaamatta. Tästä asianomainen ministeriö voi kuitenkin erityisestä syystä määrätä toisin. Momentti vastaa sisällöltään vakuutusyhtiölain 10 luvun 4 §:n 1 momentin säännöstä.

Pykälän 2 momentissa säädetään joukko-velkakirjalainojen sekä muiden raha- ja pääomamarkkinavälineiden merkitsemisestä taaseeseen 1 momentista poikkeavalla tavalla. Säännös vastaa sisällöltään vakuutusyhtiölain 10 luvun 4 §:n 2 momenttia ja voimassa olevia eläkesäätiöiden määräyksiä.

Arvonkorotusten tekemisestä sekä sen oikaisemisesta säädetään 3 momentissa. Säännös vastaa sisällöltään vakuutusyhtiölain 10 luvun 4 §:n 3 ja 5 momenttia.

41 b §. Pykälän 1 momentin sijoitus- tai käyttöomaisuusryhmästä toiseen siirtämistä koskeva säännös vastaa sisällöltään vakuutusyhtiölain 10 luvun 4 §:n 4 momenttia.

Pykälän 2 momentissa säädetään, että taaseen liitteenä on ilmoitettava tase-eräkohtaisesti sijoitusomaisuuden hankintameno ja käypä arvo. Vastaava säännös on vakuutusyhtiölain 10 luvun 4 §:n 7 momentissa.

Sijoitusomaisuuden käypien arvojen ja kirjanpitoarvojen erotusta eli niin sanottuja arvostuseroja koskeva tieto voi olla olennainen esimerkiksi vakuutettujen arvioidessa laitoksen vakavaraisuutta. Vuosien 1997 ja 1998 vaihteessa voimaan tulleen eläkesäätiölain muutoksen yhteydessä säädettiin lakisääteistä eläkevakuutusta myöntäville eläkesäätiöille toimintapääomavaatimukset. Sosiaali- ja terveysministeriön määräyksen perusteella eläkesäätiön on taseen liitetiedoissa ilmoitettava arvostuserojen osuus toimintapääomasta. Vapaaehtoisia lisäeläkkeitä myöntävillä eläkesäätiöillä arvostuserot ovat niiden pääasiallinen vakavaraisuuteen vaikuttava erä. Yhdenvertaisuusperiaatteen mukaan tulisi kaikkien laitostyyppien antaa tilinpäätöksessään yhdenmukaiset tiedot.

Pykälän 3 momentissa säädetään asianomaisen ministeriön valtuuksista antaa tarkempia määräyksiä sijoitusten käyvän arvon ja hankintamenon määrittämisestä sekä arvonkorotusten enimmäismääristä. Turvaavuusnäkökohdat huomioon ottaen on tarpeen, että asianomaisella ministeriöllä olisi mahdollisuus määrätä tuloutettavien realisoitumattomien arvonkorotusten enimmäismääriä koskevista rajoituksista. Sosiaali- ja terveysministeriön voimassa olevat määräykset sisältävät enimmäismääriä koskevia määräyksiä.

1.2. Vakuutuslaki

70 §. Pykälä ehdotetaan muutettavaksi vastaavalla tavalla kuin mitä on edellä esitetty eläkesäätiölain 37 §:n yhteydessä. Pykälän 1 momentissa on voimassa olevaa 3 momenttia vastaavat säännökset.

Pykälän 2 momentti on sisällöltään sama kuin ehdotettu eläkesäätiölain 37 §:n 2 momentti.

Voimassa oleva 1 momentti siirretään ehdotuksen mukaan 71 §:n 1 momentiksi. Voimassa oleva 2 momentti ehdotetaan poistettavaksi samoin perusteluin kuin esitetään eläkesäätiölain voimassa olevan 37 §:n 2 momentin yhteydessä.

71 §. Ehdotettu pykälä vastaa sisällöltään ehdotettua eläkesäätiölain 37 a §:ää. Pykälän 2 momentin konsernitilinpäätöstä koskeva säännös puuttuu nykyisestä vakuutuslailaista, mutta vastaavat säännökset sisältyvät ministeriön määräyksiin.

Voimassa olevan pykälän 1 momentti ehdotetaan siirrettäväksi 72 §:n 3 momentiksi

ja 3 momentti 72 §:n 4 momentiksi. Voimassa oleva 2 momentti ehdotetaan poistettavaksi samoin perusteluin kuin voimassa oleva eläkesäätiölain 38 §:n 2 momentti.

72 §. Ehdotettu pykälä vastaa sisällöltään ehdotettua eläkesäätiölain 38 §:ää tilinpäätöksen antamista koskevan 4 momentin säännöstä lukuun ottamatta.

Voimassa olevan pykälän 1 ja 2 kohta ehdotetaan siirrettäväksi ehdotetun uuden 72 b §:n 1—3 kohdaksi. Pykälän voimassa oleva 3 kohta ehdotetaan tarpeettomana poistettavaksi. Lisäksi pykälän 4 kohta ehdotetaan poistettavaksi, sillä se on päällekkäinen kirjanpitoasetuksen 2 luvun 2 §:n 1 ja 4 kohdan säännösten kanssa.

72 a §. Voimassa olevan lain 74 § 1—3 momentti ehdotetaan siirrettäväksi uudeksi 72 a §:ksi.

72 b §. Pykälän 1 ja 2 momentti sekä 4—7 momentti vastaavat sisällöltään eläkesäätiölain ehdotetun 39 §:n 2 momentin säännöksiä. Voimassa olevan vakuutuskassalain 72 §:n 2 kohta ehdotetaan siirrettäväksi pykälän 3 kohdaksi.

73 §. Pykälään ehdotetut säännökset ovat samat kuin ehdotetut säännökset eläkesäätiölain 40 §:ssä.

74 §. Pykälän säännökset vastaavat sisällöltään eläkesäätiölain uuden 40 a §:n säännöksiä.

Voimassa oleva 4 momentti ehdotetaan merkitykseltään vähäisenä poistettavaksi. Kyseistä säännöstä ei ole myöskään eläkesäätiölaissa.

74 a §. Ehdotettu uusi 74 a § vastaa ehdotettua eläkesäätiölain 41 §:ää.

74 b §. Ehdotettu uusi 74 b § vastaa eläkesäätiölain ehdotettua uutta 41 a §:ää.

74 c §. Ehdotettu uusi 74 c § vastaa eläkesäätiölain ehdotettua 41 b §:ää.

2. Tarkemmat säännökset

Esitys edellyttää sosiaali- ja terveystieteiden antamien kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskevien määräysten uusimista.

3. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 31 päivänä joulukuuta 1998.

Voimaantulosäännösten mukaan uutta kirjanpitolakia ja ehdotettuja tilinpäätöstä koskevia säännöksiä sovellettaisiin eläkesäätiön ja vakuutuskassan kirjanpitoon ensimmäisen kerran siltä tilikaudelta, joka alkaa 1 päivänä tammikuuta 2000 tai sen jälkeen. Eläkesäätiö tai vakuutuskassa saisi kuitenkin soveltaa näitä säännöksiä siltä tilikaudelta, joka on kulumassa tai alkaa tämän lain tultua voimaan.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

eläkesäätiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1995 annetun eläkesäätiölain (1774/1995) 37—41 § sekä lisätään lakiin uusi 37 a, 40 a, 41 a ja 41 b § seuraavasti:

37 §

Eläkesäätiön kirjanpidossa ja tilinpäätöksen laadinnassa on noudatettava kirjanpitolakia (1336/1997) ja kirjanpitoasetusta (1339/1997), jollei tämän luvun säännöksistä muuta johdu.

Kirjanpitolain 1 luvun 4 §:n 1 momenttia ja 5—8 §:ää, 3 luvun 1 §:n 3 momenttia, 2 §:n 2 momenttia, 6 ja 7 §:ää, 9—12 §:ää sekä 13 §:n 1 ja 3 momenttia, 4 luvun 1—4 §:ää, 5 §:n 3—5 momenttia ja 7 §:ää, 5 luvun 2 §:ää, 3 §:n 2 momenttia, 4 §:ää, 5 §:n

1 momenttia, 6—13 §:ää, 16 ja 17 §:ää sekä 19 ja 20 §:ää sekä 6 ja 7 lukua ei sovelleta eläkesäätiön tilinpäätöksen laatimiseen.

37 a §

Eläkesäätiön tilikausi on 12 kuukautta. Eläkesäätiön toiminnan alkaessa tai päättyessä taikka tilinpäätösajankohtaa muutettaessa tilikausi saa olla tätä lyhyempi tai pitempi, kuitenkin enintään 18 kuukautta. Työntekijän eläkelain mukaista toimintaa harjoittavan eläkesäätiön tilikausi on kuitenkin kalenterivuosi.

Eläkesäätiö ei ole velvollinen laatimaan konsernitilinpäätöstä. Eläkesäätiötä ei sisällytetä yhteisön konsernitilinpäätökseen.

38 §

Tilinpäätökseen kuuluvien asiakirjojen on oltava selkeitä ja tilinpäätöksen on muodostettava yhtenäinen kokonaisuus. Tuloslaskelman ja taseen laatimisessa noudatettavista kaavoista, liitetiedoista sekä toimintakertomuksen tarkemmasta sisällöstä on voimassa, mitä tässä luvussa säädetään ja asianomaisen ministeriön määräyksissä määrätään. Tilinpäätöstä varmentamaan on laadittava tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt, joiden tarkemmasta sisällöstä määrää asianomainen ministeriö.

Asianomainen ministeriö päättää siitä, milloin ja miten saadaan poiketa tilinpäätöksen laatimista koskevista säännöksistä oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

Hallituksen ja asiamiehen on päivättävä ja allekirjoitettava tilinpäätös. Jos hallituksen jäsen tai asiamies on esittänyt eriävän mielipiteen tilinpäätöksestä, on tätä koskeva lausuma liitettävä siihen hänen vaatimuksensa.

Tilinpäätös on annettava tilintarkastajille neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä, jollei asianomainen ministeriö eläkesäätiön hakemuksesta erityisestä syystä myönnä tästä poikkeusta. Tilintarkastajien on annettava tilintarkastuskertomus kuukauden kuluessa hallitukselle.

39 §

Toimintakertomus on laadittava hyvän kirjanpitoavan mukaisesti ja siinä on annettava tietoja sellaisista eläkesäätiön tilan ja toiminnan arviointia varten tärkeistä seikoista, joista ei ole tehtävä selkoa tuloslaskelmassa tai taseessa.

Tuloslaskelmassa tai taseessa taikka niiden

liitteenä on annettava seuraavat tiedot:

1) eläkesäätiön omistamat työnantajayritysten osakkeet tai vastaavat osuudet sen mukaan eriteltyinä kuin asianomainen ministeriö määrää;

2) eläkesäätiön omistamat toisten yhteisöjen osakkeet tai vastaavat osuudet sen mukaan eriteltyinä kuin asianomainen ministeriö määrää;

3) sijoitusomaisuuteen kuuluvien velkakirjojen käypä arvo, taseen mukainen kirjanpitoarvo ja korkosaamisiin tai hankintamenukirjatut, velkakirjojen hankintamenu ja nimellisarvon erosta syntyneet, tuloutetut korot sen mukaan eriteltyinä kuin asianomainen ministeriö määrää;

4) eläkesäätiön velkakirja- tai muut saamiset työnantajayrityksiltä sen mukaan eriteltyinä kuin asianomainen ministeriö määrää;

5) eläkesäätiön myöntämien rahalainojen yhteismäärä hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenille tai asiamiehelle siten kuin asianomainen ministeriö tarkemmin määrää; edellä tarkoitettuihin henkilöihin rinnastetaan tällaisen henkilön aviopuoliso tai häneen avioliitonomaisessa suhteessa oleva henkilö, veli ja sisar sekä henkilön ja hänen aviopuolisonsa tai häneen avioliitonomaisessa suhteessa olevan henkilön etenevässä tai takenevässä polvessa oleva sukulainen sekä näiden henkilöiden aviopuolisot tai heihin avioliitonomaisessa suhteessa olevat henkilöt; sekä

6) eläkesäätiön antamat pantit ja velan vakuudeksi annetut kiinnitykset sekä eläkesäätiön antamat vastuusitoumukset.

40 §

Käyttöomaisuutta ovat pysyvään käyttöön tarkoitettavat arvopaperit, kiinteistöt ja muu vastaava omaisuus.

Sijoitusomaisuutta ovat varojen sijoittamiseksi tai sijoitusten turvaamiseksi hankitut arvopaperit, kiinteistöt ja muu vastaava omaisuus.

Rahoitusomaisuutta ovat rahat, saamiset sekä tilapäisesti muussa muodossa olevat rahoitusvarat.

Käytöltään jaettu omaisuus kuuluu eri omaisuusryhmiin käyttötarkoituksesta saadun jakosuhteen perusteella jaettuna.

40 a §

Jos käyttöomaisuuteen kuuluvan hyödykkeen valmistamiseen kohdistettavissa olevan lainan korkomenot valmistusajalta ja kirjan-

pitolain 4 luvun 5 §:n 2 momentin mukaisen osuuden yhteismäärä on olennainen kirjanpitolain 4 luvun 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuun hankintamenuon verrattuna, saadaan hankintamenuon lukea mainitun 2 momentin mukaisen osuuden ohella myös nämä korkomenot.

Jollei eläkesäätiö muuta näytä, samanlajisten arvopapereiden hankintamenu määräitetään olettaen, että arvopaperit on luovutettu siinä järjestyksessä kuin ne on hankittu, tai että luovutusjärjestys on ollut hankintajärjestykselle päinvastainen. Samanlajisten arvopapereiden hankintamenuksi saadaan merkitä myös toteutuneiden hankintamenujen keskiarvo, joka on painotettu vastaavilla hankintamäärillä.

41 §

Taseeseen merkitään:

1) saamiset nimellisarvoon, kuitenkin enintään todennäköiseen arvoon;

2) rahoitusomaisuuteen kuuluvat arvopaperit ja muut sellaiset rahoitusvarat hankintamenu suuruisina tai, jos niiden käypä arvo tilinpäätöspäivänä on sitä alempi, tämän määräisinä;

3) eläkevastuu 43 §:n säännöksiä ja asianomaisen ministeriön määräyksiä noudattaen laskettuun arvoon; sekä

4) muut velat nimellisarvoon tai, jos velka on indeksiin taikka muuhun vertailuperusteseen sidottu, muuttuneen vertailuperusteen mukaiseen nimellisarvoa korkeampaan arvoon.

Jos kulukirjaus, joka on tehty saamisista 1 momentin 1 ja 2 kohdan perusteella, osoittautuu viimeistään tilikauden päättymispäivänä aiheettomaksi, se on kirjattava kulukirjauksen oikaisuksi;

41 a §

Tilikauden päättyessä jäljellä olevan sijoitusomaisuuden ja käyttöomaisuuden hankintamenu aktivoidaan. Rakennusten ja muiden pitkävaikutteisten menojen sekä kaluston hankintamenu on poistettava vaikutusaikanaan. Jos sijoitusomaisuuden käypä arvo on tilikauden päättyessä hankintamenua tai tämän momentin perusteella aikaisemmin tehdyillä arvonalennuksilla vähennettynä hankintamenua pienempi, on erotus kirjattava

arvonalennuksena kuluksi. Jollei asianomainen ministeriö erityisestä syystä toisin määrää, käyttöomaisuudeksi ja saamiseksi katsottavien sijoitusten osalta kuluksi kirjaaminen voidaan jättää suorittamatta, jos arvон alentumista on pidettävä tilapäisenä. Jos kulukirjaus osoittautuu viimeistään tilikauden päättymispäivänä aiheettomaksi, se on kirjattava kulukirjauksen oikaisuksi.

Joukkovelkakirjalainat ja muut raha- ja pääomamarkkinavälineet voidaan merkitä taseeseen 1 momentista poikkeavalla tavalla siten kuin asianomainen ministeriö tarkemmin määrää.

Jos maa- tai vesialueen, rakennuksen, arvopaperin tai muun niihin verrattavan hyödykkeen käypä arvo on tilinpäätöspäivänä pysyvästi alkuuperäistä hankintamenua olennaisesti suurempi, saadaan taseeseen merkitä vielä poistamatta olevan hankintamenu lisäksi enintään käyvän arvon ja poistamatta olevan hankintamenu erotuksen suuruinen arvonorotus. Arvonkorotusta vastaava määrä on merkittävä tuloslaskelmaan. Jos arvonorotus osoittautuu aiheettomaksi, arvonorotus on oikaistava tulosvaikutteisesti.

41 b §

Hyödyke siirretään sijoitus- tai käyttöomaisuusryhmästä toiseen 41 a §:ssä tarkoitettun tasearvon määräisenä.

Taseen liitteenä on ilmoitettava tase-eräkohtaisesti sijoitusomaisuuden hankintamenu ja käypä arvo.

Asianomainen ministeriö antaa tarkemmat määräykset sijoitusten käyvän arvon ja hankintamenu määrittämisestä sekä arvonorotusten enimmäismääristä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta .

Sen estämättä, mitä kirjanpitolain 9 luvun 2 §:ssä säädetään, kirjanpitolakia ja tämän lain säännöksiä sovelletaan ensimmäisen kerran eläkesäätiön kirjanpitoon siltä tilikaudelta, joka alkaa 1 päivänä tammikuuta 2000 tai sen jälkeen.

Eläkesäätiö saa kuitenkin soveltaa 2 momentissa tarkoitettuja säännöksiä sinä tilikautena, joka on kulumassa tai alkaa tämän lain tultua voimaan.

2.

Laki**vakuutuskassalain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 27 päivänä marraskuuta 1992 annetun vakuutuskassalain (1164/1992) 70—74 §
 sekä

lisätään lakiin uusi 72 a, 72 b, 74 a, 74 b ja 74 c § seuraavasti:

70 §

Vakuutuskassan kirjanpidossa ja tilinpäätöksen laadinnassa on noudatettava kirjanpitolakia (1336/1997) ja kirjanpitoasetusta (1339/1997), jollei tämän luvun säännöksistä muuta johdu.

Kirjanpitolain 1 luvun 4 §:n 1 momenttia, 5—8 §:ää, 3 luvun 1 §:n 3 momenttia, 2 §:n 2 momenttia, 6 ja 7 §:ää, 9—12 §:ää sekä 13 §:n 1 ja 3 momenttia, 4 luvun 1—4 §:ää, 5 §:n 3—5 momenttia ja 7 §:ää, 5 luvun 2 §:ää, 3 §:n 2 momenttia, 4 §:ää, 5 §:n 1 momenttia, 6—13 §:ää, 16 ja 17 §:ää sekä 19 ja 20 §:ää sekä 6 ja 7 lukua ei sovelleta vakuutuskassan tilinpäätöksen laatimiseen.

71 §

Vakuutuskassan tilikausi on kalenterivuosi. Kassan toiminnan alkaessa tai päättyessä tilikausi saa olla tätä lyhyempi tai pitempi, kuitenkin enintään 18 kuukautta.

Vakuutuskassa ei ole velvollinen laatimaan ja sisällyttämään tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä.

72 §

Tilinpäätökseen kuuluvien asiakirjojen on oltava selkeitä ja tilinpäätöksen on muodostettava yhtenäinen kokonaisuus. Tuloslaskelman ja taseen laatimisessa noudatettavista kaavoista, liitetiedoista sekä toimintakertomuksen tarkemmasta sisällöstä on voimassa, mitä tässä luvussa säädetään ja asianomaisen ministeriön määräyksissä määrätään. Tilinpäätöstä varmentamaan on laadittava taseerittelyt ja liitetietojen erittelyt, joiden tarkemmasta sisällöstä määrää asianomainen ministeriö.

Asianomainen ministeriö päättää siitä, milloin ja miten saadaan poiketa tilinpäätöksen laatimista koskevista säännöksistä oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

Hallituksen ja toimitusjohtajan on päivättävä ja allekirjoitettava tilinpäätös. Jos halli-

tuksen jäsen tai toimitusjohtaja on esittänyt eriävän mielipiteen tilinpäätöksestä, on tätä koskeva lausuma liitettävä siihen hänen vaatimuksestaan.

Tilinpäätös on annettava tilintarkastajille vähintään kuukautta ennen varsinaista kas-sankokousta.

72 a §

Toimintakertomus on laadittava hyvän kirjanpitolain mukaisesti ja siinä on annettava tietoja sellaisista vakuutuskassan tilan ja toiminnan arviointia varten tärkeistä seikoista, joista ei ole tehtävä selkoa tuloslaskelmassa tai taseessa.

Jos kassa tilikauden aikana on sulautumisen, jakautumisen tai vastuun siirron nojalla vastaanottanut tai luovuttanut varoja ja velkoja, on siitä annettava toimintakertomuksessa selostus.

Hallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys kassan yli- tai alijäämää koskeviksi toimenpiteiksi.

72 b §

Tuloslaskelmassa tai taseessa taikka niiden liitteenä on annettava seuraavat tiedot:

1) vakuutuskassan omistamat kassan osakkeina olevien työnantajayritysten osakkeet tai vastaavat osuudet sen mukaan eriteltyinä kuin asianomainen ministeriö määrää;

2) kassan omistamat toisten yhteisöjen osakkeet tai vastaavat osuudet sen mukaan eriteltyinä kuin asianomainen ministeriö määrää;

3) jos kassalla on erilaisia takuuosuuksia, on takuupääoma jaoteltava takuupääomallejain; niin ikään on ilmoitettava kassan hallussa olevien omien takuuosuuksien lukumäärä sekä niiden nimellisarvo;

4) sijoitusomaisuuteen kuuluvien velkakirjojen käypä arvo, taseen mukainen kirjanpitoarvo ja korkosaamiin tai hankintamenoön kirjatut, velkakirjojen hankintameno ja ni-

mellisarvon erosta syntyneet, tuloutetut korot sen mukaan eriteltyinä kuin ministeriö määrää;

5) kassan velkakirja- tai muut saamiset kassan osakkaana olevilta työnantajayrityksiltä sen mukaan eriteltyinä kuin asianomainen ministeriö määrää;

6) kassan myöntämien rahalainojen yhteismäärä hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenille tai toimitusjohtajalle siten kuin asianomainen ministeriö tarkemmin määrää; edellä tarkoitettuihin henkilöihin rinnastetaan tällaisen henkilön aviopuoliso tai häneen avioliitonomaisessa suhteessa oleva henkilö, veli ja sisar sekä henkilön ja hänen aviopuolisonsa tai häneen avioliitonomaisessa suhteessa olevan henkilön etenevässä tai takenevassa polvessa oleva sukulainen sekä näiden henkilöiden aviopuolisot tai heihin avioliitonomaisessa suhteessa olevat henkilöt; sekä

7) kassan antamat pantit ja velan vakuudeksi annetut kiinnitykset sekä kassan antamat vastuusitoumukset.

73 §

Käyttöomaisuutta ovat pysyvään käyttöön tarkoitettut arvopaperit, kiinteistöt ja muu vastaava omaisuus.

Sijoitusomaisuutta ovat varojen sijoittamiseksi tai sijoitusten turvaamiseksi hankitut arvopaperit, kiinteistöt ja muu vastaava omaisuus.

Rahoitusomaisuutta ovat rahat, saamiset sekä tilapäisesti muussa muodossa olevat rahoitusvarat.

Käytöltään jaettu omaisuus kuuluu eri omaisuusryhmiin käyttötarkoituksesta saadun jakosuhteen perusteella jaettuna.

74 §

Jos käyttöomaisuuteen kuuluvan hyödykkeen valmistamiseen kohdistettavissa olevan lainan korkomenot valmistusajalta ja kirjanpitolain 4 luvun 5 §:n 2 momentin mukaisen osuuden yhteismäärä on olennainen kirjanpitolain 4 luvun 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuun hankintamenuon verrattuna, saadaan hankintamenuon lukea mainitun 2 momentin mukaisen osuuden ohella myös nämä korkomenot.

Jollei vakuutuskassa muuta näytä, samanlaajisten arvopapereiden hankintamenu määritetään olettaen, että arvopaperit on luovutettu siinä järjestyksessä kuin ne on hankittu, tai että luovutusjärjestys on ollut hankinta-

järjestykselle päinvastainen. Samanlaajisten arvopapereiden hankintamenuksi saadaan merkitä myös toteutuneiden hankintamenujen keskiarvo, joka on painotettu vastaavilla hankintamäärillä.

74 a §

Taseeseen merkitään:

1) saamiset nimellisarvoon, kuitenkin enintään todennäköiseen arvoon;

2) rahoitusomaisuuteen kuuluvat arvopaperit ja muut sellaiset rahoitusvarat hankintamenuon suuruisina tai, jos niiden käypä arvo tilinpäätöspäivänä on sitä alempi, tämän määräisinä;

3) vastuovelka 79 §:n ja 80 §:n 2 momentin säännöksiä ja asianomaisen ministeriön määräyksiä noudattaen laskettuun arvoon; sekä

4) muut velat nimellisarvoon tai, jos velka on indeksiin taikka muuhun vertailuperusteeseen sidottu, muuttuneen vertailuperusteen mukaiseen nimellisarvoa korkeampaan arvoon.

Jos kulukirjaus, joka on tehty saamisista 1 momentin 1 ja 2 kohdan perusteella, osoitetaan viimeistään tilikauden päättymispäivänä aiheettomaksi, se on kirjattava kulukirjauksen oikaisuksi.

74 b §

Tilikauden päättyessä jäljellä olevan sijoitusomaisuuden ja käyttöomaisuuden hankintamenu aktivoidaan. Rakennusten ja muiden pitkävaikutteisten menojen sekä kaluston hankintamenu on poistettava vaikutusaikanaan. Jos sijoitusomaisuuden käypä arvo on tilikauden päättyessä hankintamenua tai tämän momentin perusteella aikaisemmin tehdyillä arvonalennuksilla vähennettynä hankintamenua pienempi, on erotus kirjattava arvonalennuksena kuluksi. Jollei asianomainen ministeriö erityisestä syystä toisin määrää, käyttöomaisuudeksi ja saamiseksi katsottavien sijoitusten osalta kuluksi kirjaaminen voidaan jättää suorittamatta, jos arvon alentumista on pidettävä tilapäisenä. Jos kulukirjaus osoitetaan viimeistään tilikauden päättymispäivänä aiheettomaksi, se on kirjattava kulukirjauksen oikaisuksi.

Joukkovelkakirjalainat ja muut rahoitusomaisuuden pääomamarkkinavaliheet voidaan merkitä taseeseen 1 momentista poikkeavalla tavalla siten kuin asianomainen ministeriö tarkemmin määrää.

Jos maa- tai vesialueen, rakennuksen, ar-

vopaperin tai muun niihin verrattavan hyödykkeen käypä arvo on tilinpäätöspäivänä pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi, saadaan taseeseen merkitä vielä poistamatta olevan hankintamenon lisäksi enintään käyvän arvon ja poistamatta olevan hankintamenon erotuksen suuruinen arvonkorotus. Arvonkorotusta vastaava määrä on merkittävä tuloslaskelmaan. Jos arvonkorotus osoittautuu aiheettomaksi, arvonkorotus on oikaistava tulosvaikutteisesti.

74 c §

Hyödyke siirretään sijoitus- tai käyttöomaisuusryhmästä toiseen 74 b §:ssä tarkoitetun tasearvon määräisenä.

Taseen liitteenä on ilmoitettava tase-eräkohtaisesti sijoitusomaisuuden hankintameno ja käypä arvo.

Asianomainen ministeriö antaa tarkemmat määräykset sijoitusten käyvän arvon ja hankintamenon määrittämisestä sekä arvonkorotusten enimmäismääristä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta .

Sen estämättä, mitä kirjanpitolain 9 luvun 2 §:ssä säädetään, kirjanpitolakia ja tämän lain säännöksiä sovelletaan ensimmäisen kerran vakuutuskassan kirjanpitoon siltä tilikaudelta, joka alkaa 1 päivänä tammikuuta 2000 tai sen jälkeen.

Vakuutuskassa saa kuitenkin soveltaa 2 momentissa tarkoitettuja säännöksiä sinä tilikautena, joka on kulumassa tai alkaa tämän lain tultua voimaan.

Helsingissä 23 päivänä lokakuuta 1998

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Sosiaali- ja terveysministeri
Sinikka Mönkäre

1.

Laki**eläkesäätiölain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1995 annetun eläkesäätiölain (1774/1995) 37—41 § sekä *lisätään* lakiin uusi 37 a, 40 a, 41 a ja 41 b § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

37 §

Eläkesäätiön tilikausi on 12 kuukautta. Eläkesäätiön toiminnan alkaessa tai päättyessä taikka tilinpäätösajankohtaa muutettaessa saa tilikausi olla tätä lyhyempi tai pitempi, kuitenkin enintään 18 kuukautta. Työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittavan eläkesäätiön tilikausi on kuitenkin kalenterivuosi.

Kultakin tilikaudelta on laadittava tilinpäätös, joka käsittää tuloslaskelman, taseen, niiden liitteet ja toimintakertomuksen. Eläkesäätiö ei ole velvollinen laatimaan konsernitilinpäätöstä. Eläkesäätiötä ei sisällytetä yhteisön konsernitilinpäätökseen.

Eläkesäätiön kirjanpidossa ja tilinpäätöksen laadinnassa on sen estämättä, mitä muualla laissa säädetään, noudatettava tämän luvun säännöksiä ja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön antamia eläkesäätiötoiminnan erityisluonteesta johtuvia määräyksiä.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö voi myöntää poikkeuksia 1 momentin säännöksistä, ei kuitenkaan siltä osin kuin on kyse työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittavasta eläkesäätiöstä.

Ehdotus

37 §

Eläkesäätiön kirjanpidossa ja tilinpäätöksen laadinnassa on noudatettava kirjanpitolakia (1336/1997) ja kirjanpitoasetusta (1339/1997), jollei tämän luvun säännöksistä muuta johdu.

Kirjanpitolain 1 luvun 4 §:n 1 momenttia ja 5—8 §:ää, 3 luvun 1 §:n 3 momenttia, 2 §:n 2 momenttia, 6 ja 7 §:ää, 9—12 §:ää sekä 13 §:n 1 ja 3 momenttia, 4 luvun 1—4 §:ää, 5 §:n 3—5 momenttia ja 7 §:ää, 5 luvun 2 §:ää, 3 §:n 2 momenttia, 4 §:ää, 5 §:n 1 momenttia, 6—13 §:ää, 16 ja 17 §:ää sekä 19 ja 20 §:ää sekä 6 ja 7 lukua ei sovelleta eläkesäätiön tilinpäätöksen laatimiseen.

37 a §

Eläkesäätiön tilikausi on 12 kuukautta. Eläkesäätiön toiminnan alkaessa tai päättyessä taikka tilinpäätösajankohtaa muutettaessa tilikausi saa olla tätä lyhyempi tai pitempi, kuitenkin enintään 18 kuukautta. Työntekijäin eläkelain mukaista toimintaa harjoittavan eläkesäätiön tilikausi on kuitenkin kalenterivuosi.

Eläkesäätiö ei ole velvollinen laatimaan

Voimassa oleva laki

Ehdotus

38 §

Hallituksen ja asiamiehen on päivättävä ja allekirjoitettava tilinpäätös. Jos hallituksen jäsen tai asiamies on esittänyt eriävän mielipiteen tilinpäätöksestä, on tätä koskeva lausuma liitettävä siihen hänen vaatimuksensa.

Tilinpäätökseen on sisällytettävä tuloslaskelma ja tase viimeistä edelliseltä tilikaudelta. Jos tilikauden aikana tuloslaskelman tai taseen erittelyä on muutettu, on aikaisempaan tilinpäätökseen sisältyviä tietoja mahdollisuuksien mukaan oikaistava niin, että niitä voidaan verrata myöhempään tilinpäätökseen.

Tilinpäätös on annettava tilintarkastajille neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Tilintarkastajien on annettava tilintarkastuskertomus kuukauden kuluessa hallitukselle.

39 §

Tuloslaskelmassa tai taseessa taikka niiden liitteenä on annettava seuraavat tiedot:

1) eläkesäätiön omistamat osakeyhtiöiden osakkeet ja osuudet eri yritysissä eriteltyinä

konsernitilinpäätöstä. Eläkesäätiötä ei sisällytetä yhteisön konsernitilinpäätökseen.

38 §

Tilinpäätökseen kuuluvien asiakirjojen on oltava selkeitä ja tilinpäätöksen on muodostettava yhtenäinen kokonaisuus. Tuloslaskelman ja taseen laatimisessa noudatettavista kaavoista, liitetiedoista sekä toimintakertomuksen tarkemmasta sisällöstä on voimassa, mitä tässä luvussa säädetään ja asianomaisen ministeriön määräyksissä määrätään. Tilinpäätöstä varmentamaan on laadittava taseerittelyt ja liitetietojen erittelyt, joiden tarkemmasta sisällöstä määrää asianomainen ministeriö.

Asianomainen ministeriö päättää siitä, milloin ja miten saadaan poiketa tilinpäätöksen laatimista koskevista säännöksistä oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

Hallituksen ja asiamiehen on päivättävä ja allekirjoitettava tilinpäätös. Jos hallituksen jäsen tai asiamies on esittänyt eriävän mielipiteen tilinpäätöksestä, on tätä koskeva lausuma liitettävä siihen hänen vaatimuksensa.

Tilinpäätös on annettava tilintarkastajille neljän kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä, jollei asianomainen ministeriö eläkesäätiön hakemuksesta erityisestä syystä myönnä tästä poikkeusta. Tilintarkastajien on annettava tilintarkastuskertomus kuukauden kuluessa hallitukselle.

39 §

Toimintakertomus on laadittava hyvän kirjanpitolavan mukaisesti ja siinä on annettava tietoja sellaisista eläkesäätiön tilan ja toiminnan arviointia varten tärkeistä seikoista, joista ei ole tehtävä selkoa tuloslaskelmassa tai taseessa.

Tuloslaskelmassa tai taseessa taikka niiden liitteenä on annettava seuraavat tiedot:

1) eläkesäätiön omistamat työnantajayritysten osakkeet tai vastaavat osuudet sen mu-

Voimassa oleva laki

sosiaali- ja terveysministeriön määräämällä tavalla; sekä

2) selostus sellaisista tilikauden tulokseen sisältyvistä tuotto- ja kulueristä, jotka merkittävällä tavalla vaikuttavat tuloksen vertailukelpoisuuteen edellisen tilinpäätöksen kanssa tai jotka muulla tavoin ovat merkitykseltään huomattavia.

40 §

Jos eläkesäätiö on antanut rahalainoja eläkesäätiön hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenille tai asiamiehelle, ne on, jos kysymyksessä olevien lainojen yhteismäärä ylittää sosiaali- ja terveysministeriön vahvistaman määrän, ilmoitettava taseen liitteenä sen mukaan kuin sosiaali- ja terveysministeriö määrää.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin henkilöihin rinnastetaan tällaisen henkilön aviopuoliso, veli ja sisar sekä se, joka on häneen suoraan ylenevässä tai alenevassa sukulaisuus- tai lankoussuhteessa taikka sellaisessa lankoussuhteessa, että toinen heistä on naimissa toisen veljen tai sisaren kanssa.

Ehdotus

kaan eriteltyinä kuin asianomainen ministeriö määrää;

2) eläkesäätiön omistamat toisten yhteisöjen osakkeet tai vastaavat osuudet sen mukaan eriteltyinä kuin asianomainen ministeriö määrää;

3) sijoitusomaisuuteen kuuluvien velkakirjojen käypä arvo, taseen mukainen kirjanpitoarvo ja korkosaamisiin tai hankintamenoön kirjatut, velkakirjojen hankintameno ja nimellisarvon erosta syntyneet, tuloutetut korot sen mukaan eriteltyinä kuin asianomainen ministeriö määrää;

4) eläkesäätiön velkakirja- tai muut saamiset työnantajayrityksiltä sen mukaan eriteltyinä kuin asianomainen ministeriö määrää;

5) eläkesäätiön myöntämien rahalainojen yhteismäärä hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenille tai asiamiehelle siten kuin asianomainen ministeriö tarkemmin määrää; edellä tarkoitettuihin henkilöihin rinnastetaan tällaisen henkilön aviopuoliso tai häneen avioliitonomaisessa suhteessa oleva henkilö, veli ja sisar sekä henkilön ja hänen aviopuolisonsa tai häneen avioliitonomaisessa suhteessa olevan henkilön etenevässä tai takenevassa polvessa oleva sukulainen sekä näiden henkilöiden aviopuolisot tai heihin avioliitonomaisessa suhteessa olevat henkilöt; sekä

6) eläkesäätiön antamat pantit ja velan vakuudeksi annetut kiinnitykset sekä eläkesäätiön antamat vastuusitoumukset;

40 §

Käyttöomaisuutta ovat pysyvään käyttöön tarkoitettut arvopaperit, kiinteistöt ja muu vastaava omaisuus.

Sijoitusomaisuutta ovat varojen sijoittamiseksi tai sijoitusten turvaamiseksi hankitut arvopaperit, kiinteistöt ja muu vastaava omaisuus.

Rahoitusomaisuutta ovat rahat, saamiset sekä tilapäisesti muussa muodossa olevat

Voimassa oleva laki

Ehdotus

rahoitusvarat.

Käytöltään jaettu omaisuus kuuluu eri omaisuusryhmiin käyttötarkoituksesta saadun jakosuhteen perusteella jaettuna.

40 a §

Jos käyttöomaisuuteen kuuluvan hyödykkeen valmistamiseen kohdistettavissa olevan lainan korkomenot valmistusajalta ja kirjanpitolain 4 luvun 5 §:n 2 momentin mukaisen osuuden yhteismäärä on olennainen kirjanpitolain 4 luvun 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuun hankintamenuon verrattuna, saadaan hankintamenuon lukea mainitun 2 momentin mukaisen osuuden ohella myös nämä korkomenot.

Jollei eläkesäätiö muuta näytä, samanlajisten arvopapereiden hankintameno määritetään olettaen, että arvopaperit on luovutettu siinä järjestyksessä kuin ne on hankittu, tai että luovutusjärjestys on ollut hankintajärjestykselle päinvastainen. Samanlajisten arvopapereiden hankintamenoiksi saadaan merkitä myös toteutuneiden hankintamenojen keskiarvo, joka on painotettu vastaavilla hankintamäärillä.

41 §

Toimintakertomus on laadittava hyvän kirjanpitotavan mukaisesti ja siinä on annettava tietoja sellaisista eläkesäätiön tilan ja toiminnan arviointia varten tärkeistä seikoista, joista ei ole tehtävä selkoa tuloslaskelmassa tai taseessa, sekä eläkesäätiön kannalta olennaisista tapahtumista.

41 §

Taseeseen merkitään:

1) saamiset nimellisarvoon, kuitenkin enintään todennäköiseen arvoon;

2) rahoitusomaisuuteen kuuluvat arvopaperit ja muut sellaiset rahoitusvarat hankintamenuon suuruisina tai, jos niiden käypä arvo tilinpäätöspäivänä on sitä alempi, tämän määräisinä;

3) eläkevastuu 43 §:n säännöksiä ja asianomaisen ministeriön määräyksiä noudattaen laskettuun arvoon; sekä

4) muut velat nimellisarvoon tai, jos velka on indeksiin taikka muuhun vertailuperusteseen sidottu, muuttuneen vertailuperusteen mukaiseen nimellisarvoa korkeampaan arvoon.

Jos kulukirjaus, joka on tehty saamisista 1 momentin 1 ja 2 kohdan perusteella, osoittautuu viimeistään tilikauden päättymispäivänä aiheettomaksi, se on kirjattava kulukirjauksen oikaisuksi.

41 a §

Tilikauden päättyessä jäljellä olevan sijoit-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tusomaisuuden ja käyttöomaisuuden hankintameno aktivoidaan. Rakennusten ja muiden pitkävaikutteisten menojen sekä kaluston hankintameno on poistettava vaikutusaikanaan. Jos sijoitusomaisuuden käypä arvo on tilikauden päättyessä hankintamenoa tai tämän momentin perusteella aikaisemmin tehdyillä arvonalennuksilla vähennettynä hankintamenoa pienempi, on erotus kirjattava arvonalennuksena kuluksi. Jollei asianomainen ministeriö erityisestä syystä toisin määrää, käyttöomaisuudeksi ja saamiseksi katsottavien sijoitusten osalta kuluksi kirjaaminen voidaan jättää suorittamatta, jos arvonalentumista on pidettävä tilipäisenä. Jos kulukirjaus osoittautuu viimeistään tilikauden päättymispäivänä aiheettomaksi, se on kirjattava kulukirjauksen oikaisuksi.

Joukkovelkakirjalainat ja muut rahan pääomamarkkinavälineet voidaan merkitä taseeseen 1 momentista poikkeavalla tavalla siten kuin asianomainen ministeriö tarkemmin määrää.

Jos maa- tai vesialueen, rakennuksen, arvopaperin tai muun niihin verrattavan hyödykkeen käypä arvo on tilinpäätöspäivänä pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi, saadaan taseeseen merkitä vielä poistamatta olevan hankintamennon lisäksi enintään käyvän arvon ja poistamatta olevan hankintamennon erotuksen suuruinen arvonorotus. Arvonorotusta vastaava määrä on merkittävä tuloslaskelmaan. Jos arvonorotus osoittautuu aiheettomaksi, arvonorotus on oikaistava tulosvaikutteisesti.

41 b §

Hyödyke siirretään sijoitus- tai käyttöomaisuusryhmästä toiseen 41 a §:ssä tarkoitettun tasearvon määräisenä.

Taseen liitteenä on ilmoitettava tase-eräkohtaisesti sijoitusomaisuuden hankintameno ja käypä arvo.

Asianomainen ministeriö antaa tarkemmat määräykset sijoitusten käyvän arvon ja hankintamennon määrittämisestä sekä arvonorotusten enimmäismääristä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta

Sen estämättä, mitä kirjanpitolain 9 luvun 2 §:ssä säädetään, kirjanpitolakia ja tämän

Voimassa oleva laki

Ehdotus

lain säännöksiä sovelletaan ensimmäisen kerran eläkesäätiön kirjanpitoon siltä tilikaudelta, joka alkaa 1 päivänä tammikuuta 2000 tai sen jälkeen.

Eläkesäätiö saa kuitenkin soveltaa 2 momentissa tarkoitettuja säännöksiä sinä tilikautena, joka on kulumassa tai alkaa tämän lain tultua voimaan.

2.

Laki

vakuutuskassalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 27 päivänä marraskuuta 1992 annetun vakuutuskassalain (1164/1992) 70—74 § sekä
lisätään lakiin uusi 72 a, 72 b, 74 a ja 74 b, 74 c § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

70 §

Vakuutuskassan tilikautena on kalenterivuosi. Kassan toiminnan alkaessa tai päättyessä tilikausi saa olla tätä lyhyempi tai pitempi, kuitenkin enintään 18 kuukautta.

Kultakin tilikaudelta on laadittava tilinpäätös, joka käsittää tuloslaskelman, taseen ja toimintakertomuksen.

Kassan kirjanpidossa on sen estämättä, mitä muualla laissa säädetään, noudatettava tämän luvun säännöksiä ja sosiaali- ja terveysministeriön antamia vakuutustoiminnan erityisluonteesta johtuvia määräyksiä.

71 §

Hallituksen ja toimitusjohtajan tulee päivä-

70 §

Vakuutuskassan kirjanpidossa ja tilinpäätöksen laadinnassa on noudatettava kirjanpitolakia (1336/1997) ja kirjanpitoasetusta (1339/1997), jollei tämän luvun säännöksistä muuta johdu.

Kirjanpitolain 1 luvun 4 §:n 1 momenttia, 5—8 §:ää, 3 luvun 1 §:n 3 momenttia, 2 §:n 2 momenttia, 6 ja 7 §:ää, 9—12 §:ää sekä 13 §:n 1 ja 3 momenttia, 4 luvun 1—4 §:ää, 5 §:n 3—5 momenttia ja 7 §:ää, 5 luvun 2 §:ää, 3 §:n 2 momenttia, 4 §:ää, 5 §:n 1 momenttia, 6—13 §:ää, 16 ja 17 §:ää sekä 19 ja 20 §:ää sekä 6 ja 7 lukua ei sovelleta vakuutuskassan tilinpäätöksen laatimiseen.

71 §

Vakuutuskassan tilikausi on kalenterivuosi.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

tä ja allekirjoittaa tilinpäätös. Jos hallituksen jäsen tai toimitusjohtaja on esittänyt eriävän mielipiteen tilinpäätöksestä, on tätä koskeva lausuma liitettävä siihen hänen vaatimuksensa.

Tilinpäätökseen on sisällytettävä tuloslaskelma ja tase viimeistä edelliseltä tilikaudelta. Jos tilikauden aikana tuloslaskelman tai taseen erittelyä on muutettu, on aikaisempaan tilinpäätökseen sisältyviä tietoja mahdollisuuksien mukaan yhdisteltävä niin, että niitä voidaan verrata myöhempään tilinpäätökseen.

Tilinpäätös on annettava tilintarkastajille vähintään kuukautta ennen varsinaista kas-sankokousta.

72 §

Tuloslaskelmassa tai taseessa taikka niiden liitteenä on annettava seuraavat tiedot:

1) vakuutuskassan omistamat osakeyhtiöiden osakkeet ja osuudet muissa yrityksissä on ilmoitettava sen mukaan eriteltyinä kuin sosiaali- ja terveysministeriö määrää;

2) jos kassalla on erilaisia takuusuuksia, on takuupääoma jaoteltava takuupääomala-jeittain; niin ikään on ilmoitettava kassan hallussa olevien omien takuusuuksien luku-määrä sekä niiden nimellisarvo;

3) käyttö- ja sijoitusomaisuuteen kuuluvan kiinteän omaisuuden ja osakkeiden osalta on ilmoitettava verotusarvo tase-erien mukaan eriteltynä; sekä

4) jos tilikauden poistot määriltään tai perusteiltaan huomattavasti eroavat edellisen tilinpäätöksen poistoista, on siitä annettava perusteltu selostus; muutoinkin on annettava selostus sellaisista tilikauden tulokseen sisältyvistä tuotto- ja kulueristä, jotka merkittä-vällä tavalla vaikuttavat tuloksen vertailukel-poisuuteen edellisen tilinpäätöksen kanssa tai jotka muulla tavoin ovat merkitykseltään huomattavia.

Kassan toiminnan alkaessa tai päättyessä tilikausi saa olla tätä lyhyempi tai pitempi, kuitenkin enintään 18 kuukautta.

Vakuutuskassa ei ole velvollinen laatimaan ja sisällyttämään tilinpäätökseensä konserni-tilinpäätöstä.

72 §

Tilinpäätökseen kuuluvien asiakirjojen on oltava selkeitä ja tilinpäätöksen on muodot-tettava yhtenäinen kokonaisuus. Tuloslaskel-man ja taseen laatimisessa noudatettavista kaavoista, liitetiedoista sekä toimintakerto-muksen tarkemmasta sisällöstä on voimassa, mitä tässä luvussa säädetään ja asianomaisen ministeriön määräyksissä määrätään. Tilin-päätöstä varmentamaan on laadittava tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt, joiden tar-kemmasta sisällöstä määrää asianomainen ministeriö.

Asianomainen ministeriö päättää siitä, mil-loin ja miten saadaan poiketa tilinpäätöksen laatimista koskevista säännöksistä oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

Hallituksen ja toimitusjohtajan on päivättä-vä ja allekirjoitettava tilinpäätös. Jos halli-tuksen jäsen tai toimitusjohtaja on esittänyt eriävän mielipiteen tilinpäätöksestä, on tätä koskeva lausuma liitettävä siihen hänen vaa-timuksestaan.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tilinpäätös on annettava tilintarkastajille vähintään kuukautta ennen varsinaista kassankokousta.

72 a §

Toimintakertomus on laadittava hyvän kirjanpitoavan mukaisesti ja siinä on annettava tietoja sellaisista vakuutuskassan tilan ja toiminnan arviointia varten tärkeistä seikoista, joista ei ole tehtävä selkoa tuloslaskelmassa tai taseessa.

Jos kassa tilikauden aikana on sulautumisen, jakautumisen tai vastuun siirron nojalla vastaanottanut tai luovuttanut varoja ja velkoja, on siitä annettava toimintakertomuksessa selostus.

Hallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys kassan yli- tai alijäämää koskeviksi toimenpiteiksi.

72 b §

Tuloslaskelmassa tai taseessa taikka niiden liitteenä on annettava seuraavat tiedot:

1) vakuutuskassan omistamat kassan osakkaina olevien työnantajayritysten osakkeet tai vastaavat osuudet sen mukaan eriteltyinä kuin asianomainen ministeriö määrää;

2) kassan omistamat toisten yhteisöjen osakkeet tai vastaavat osuudet sen mukaan eriteltyinä kuin asianomainen ministeriö määrää;

3) jos kassalla on erilajisia takuusuuksia, on takuupääoma jaoteltava takuupääomallejettain; niin ikään on ilmoitettava kassan hallussa olevien omien takuusuuksien lukumäärä sekä niiden nimellisarvo;

4) sijoitusomaisuuteen kuuluvien velkakirjojen käypä arvo, taseen mukainen kirjanpitoarvo ja korkosaamisiin tai hankintamenoön kirjatut, velkakirjojen hankintameno ja nimellisarvon erosta syntyneet, tuloutetut korot sen mukaan eriteltyinä kuin ministeriö määrää;

5) kassan velkakirja- tai muut saamiset kassan osakkaina olevilta työnantajayrityksiltä sen mukaan eriteltyinä kuin asianomainen ministeriö määrää;

6) kassan myöntämien rahalainojen yhteismäärä hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenille tai toimitusjohtajalle siten kuin asianomainen ministeriö tarkemmin määrää; edellä tarkoitettuihin henkilöihin rinnastetaan tällaisen henkilön aviopuoliso tai häneen

Voimassa oleva laki

Ehdotus

73 §

Jos vakuutuskassa on antanut rahalainoja kassan hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenille tai toimitusjohtajalle, on ne ilmoitettava taseen liitteenä sen mukaan kuin sosiaali- ja terveysministeriö määrää.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin henkilöihin rinnastetaan tällaisen henkilön aviopuoliso, veli ja sisar sekä se, joka on häneen suoraan ylenevässä tai alenevassa sukulaisuus- tai lankoussuhteessa taikka sellaisessa lankoussuhteessa, että toinen heistä on naimisissa toisen veljen tai sisaren kanssa.

74 §

Toimintakertomus on laadittava hyvän kirjanpitolain mukaisesti ja siinä on annettava tietoja sellaisista vakuutuskassan tilan ja toiminnan arviointia varten tärkeistä seikoista, joista ei ole tehtävä selkoa tuloslaskelmassa tai taseessa, sekä kassan kannalta olennaisista tapahtumista.

Jos kassa tilikauden aikana on sulautumisen, jakautumisen tai vastuun siirron nojalla vastaanottanut tai luovuttanut varoja ja velkoja, on siitä annettava toimintakertomuksessa selostus.

avioliitonomaisessa suhteessa oleva henkilö, veli ja sisar sekä henkilön ja hänen aviopuolisonsa tai häneen avioliitonomaisessa suhteessa olevan henkilön etenevässä tai taakenevassa polvessa oleva sukulainen sekä näiden henkilöiden aviopuolisot tai heihin avioliitonomaisessa suhteessa olevat henkilöt; sekä

7) kassan antamat pantit ja velan vakuudeksi annetut kiinnitykset sekä kassan antamat vastuusitoumukset;

73 §

Käyttöomaisuutta ovat pysyvään käyttöön tarkoitetut arvopaperit, kiinteistöt ja muu vastaava omaisuus.

Sijoitusomaisuutta ovat varojen sijoittamiseksi tai sijoitusten turvaamiseksi hankitut arvopaperit, kiinteistöt ja muu vastaava omaisuus.

Rahoitusomaisuutta ovat rahat, saamiset sekä tilapäisesti muussa muodossa olevat rahoitusvarat.

Käytöltään jaettu omaisuus kuuluu eri omaisuusryhmiin käyttötarkoituksesta saadun jakosuhteen perusteella jaettuna.

74 §

Jos käyttöomaisuuteen kuuluvan hyödykkeen valmistamiseen kohdistettavissa olevan lainan korkomenot valmistusajalta ja kirjanpitolain 4 luvun 5 §:n 2 momentin mukaisen osuuden yhteismäärä on olennainen kirjanpitolain 4 luvun 5 §:n 1 momentissa tarkoitettuun hankintamenoan verrattuna, saadaan hankintamenoan lukea mainitun 2 momentin mukaisen osuuden ohella myös nämä korkomenot.

Jollei vakuutuskassa muuta näytä, samanlajisten arvopapereiden hankintameno määritetään olettaen, että arvopaperit on luovutettu siinä järjestyksessä kuin ne on hankittu, tai että luovutusjärjestys on ollut hankintajärjestykselle päinvastainen. Samanlajisten arvopapereiden hankintamenoksi saadaan merkitä myös toteutuneiden hankintamenojen keskiarvo, joka on painotettu vastaavilla hankintamäärillä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Hallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys kassan yli- tai alijäämää koskeviksi toimenpiteiksi.

Kassan toimintakertomukseen on liitettävä rahoituslaskelma. Siinä on annettava selvitys varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

74 a §

Taseeseen merkitään:

1) saamiset nimellisarvoon, kuitenkin enintään todennäköiseen arvoon.

2) rahoitusomaisuuteen kuuluvat arvopaperit ja muut sellaiset rahoitusvarat hankintamenon suuruusina tai, jos niiden käypä arvo tilinpäätöspäivänä on sitä alempi, tämän määräisinä;

3) vastuvelka tämän lain 79 §:n ja 80 §:n 2 momentin säännöksiä ja asianomaisen ministeriön määräyksiä noudattaen laskettuun arvoon; sekä

4) muut velat nimellisarvoon tai, jos velka on indeksiin taikka muuhun vertailuperusteeseen sidottu, muuttuneen vertailuperusteen mukaiseen nimellisarvoa korkeampaan arvoon.

Jos kulukirjaus, joka on tehty saamisista 1 momentin 1 ja 2 kohdan perusteella, osoittautuu viimeistään tilikauden päättymispäivänä aiheettomaksi, se on kirjattava kulukirjauksen oikaisuksi.

74 b §

Tilikauden päättyessä jäljellä olevan sijoitusomaisuuden ja käyttöomaisuuden hankintameno aktivoidaan. Rakennusten ja muiden pitkävaikutteisten menojen sekä kaluston hankintameno on poistettava vaikutusaikanaan. Jos sijoitusomaisuuden käypä arvo on tilikauden päättyessä hankintamenoa tai tämän momentin perusteella aikaisemmin tehdyillä arvonalennuksilla vähennettyinä hankintamenoa pienempi, on erotus kirjattava arvonalennuksena kuluksi. Jollei asianomainen ministeriö erityisestä syystä toisin määrää, käyttöomaisuudeksi ja saamiseksi katsottavien sijoitusten osalta kuluksi kirjaaminen voidaan jättää suorittamatta, jos arvon alentumista on pidettävä tilapäisenä. Jos kulukirjaus osoittautuu viimeistään tilikauden päättymispäivänä aiheettomaksi, se on kirjattava kulukirjauksen oikaisuksi.

Joukkovelkakirjalainat ja muut raha- ja

Voimassa oleva laki

Ehdotus

pääomamarkkinavälineet voidaan merkitä taseeseen 1 momentista poikkeavalla tavalla siten kuin asianomainen ministeriö tarkemmin määrää.

Jos maa- tai vesialueen, rakennuksen, arvopaperin tai muun niihin verrattavan hyödykkeen käypä arvo on tilinpäätöspäivänä pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi, saadaan taseeseen merkitä vielä poistamatta olevan hankintamenoa lisäksi enintään käyvän arvon ja poistamatta olevan hankintamenoa erotuksen suuruinen arvonorotus. Arvonorotusta vastaava määrä on merkittävä tuloslaskelmaan. Jos arvonorotus osoittautuu aiheettomaksi, arvonorotus on oikaistava tulosvaikutteisesti.

74 c §

Hyödyke siirretään sijoitus- tai käyttöomaisuusryhmästä toiseen 74 b §:ssä tarkoitettuna tasearvon määräisenä.

Taseen liitteenä on ilmoitettava tase-eräkohtaisesti sijoitusomaisuuden hankintameno ja käypä arvo.

Asianomainen ministeriö antaa tarkemmat määräykset sijoitusten käyvän arvon ja hankintamenoa määrittämisestä sekä arvonorotusten enimmäismääristä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta .

Sen estämättä, mitä kirjanpitolain 9 luvun 2 §:ssä säädetään, kirjanpitolakia ja tämän lain säännöksiä sovelletaan ensimmäisen kerran vakuutuskassan kirjanpitoon siltä tilikaudelta, joka alkaa 1 päivänä tammikuuta 2000 tai sen jälkeen.

Vakuutuskassa saa kuitenkin soveltaa 2 momentissa tarkoitettuja säännöksiä sinä tilikautena, joka on kulumassa tai alkaa tämän lain tultua voimaan.